

БОРИС ЕРЕМИЋ
Разговори са Ђедом

Разговори са Бедом 5 / Talks with Grandpa 5
2022, акрилик на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

БОРИС ЕРЕМИЋ
Разговори са Ћедом

BORIS EREMIĆ
Talks with Grandpa

Продајна галерија „Београд”

Фебруар / February 2025.

Београд / Belgrade

Александар Грандић

УМЕТНОСТ ДИЈАЛОГА ИЛИ ДИЈАЛОГ УМЕТНОСТИ

Еремић се упушта у веома промишљену и крајње озбиљну анализу положаја уметника и улоге уметности, нудећи нову комуниколошку вредност „Разговора са Ђедом” као стваралачког дијалога у коме се заступа идеја да без утемељења у традицији и доброг познавања законитости ликовног језика нема пуног и садржајног дијалога на релацијама: аутор – рецепијент, дело – контекст, стваралаштво – култура/цивилизација и ауторско – наслеђено. Стога, у свом раду Еремић као реперне тачке користи византијско наслеђе, српско сликарство друге половине 20. века и актуелне закономерности апстракције, с тим да остаје веран и фигурацији.

Еремић „Разговоре са Ђедом” са једне стране усмерава на унутрашњи дијалог са својим прецима, а са друге на разговоре о општим цивилизацијским вредностима. Зато његов унутрашњи дијалог није само ток свести, јер ту нема спонтаности његовог одвијања, већ су то унутрашњи дијалози уређеног типа који нам сугеришу архетипски осврт на прошлост.

У њима проналазимо и уметников осврт на загонетне камене главе Ускрших острва, откривамо сегменте најстаријих људских трајања на овим просторима. Идеја Балкана као омфалоса – пупка света или светског ланца (катена мунди) у Еремићевој ликовној поетици, али и естетици заузима веома високо место. Варијације лика „Ђеда” дозвољавају нам и овакав вид сагледавања његовог опуса. Овај вид дијалога на нивоу интерперсоналне комуникације на релацији: аутор – дело – посматрач још више је интерцивилизацијски јер конотира и ван европске како древне тако и савремене људске заједнице. У том контексту, „Ђед” се открива и као новомученик Јасеновца и(ли) Пребиловаца или ма ког другог великог стратишта. О томе јасно сведоче трагови ископаних очију у појединим варијантама, одрезано уво и(ли) пресечен нос.

Да уметност дијалога инкорпорирана у ликовно дело постаје и дијалог уметности сведочи нам и чињеница да међу својим ликовним исходницама или својеврсним „Ђедовима” Еремић изналази ликовност: Петра Лубарде, Миливоја Унковића и Младена Србиновића, а у посебним траговима и непознатих живописаца манастира Милешева, Сопоћана и других, с тим да му није страна ни орјентација, истина у фрагментима и ка фовизму, енформелу и апстракцији. Из овако назначеног саодноса традиционалног и модерног приступа ликовном делу, Еремић, у свом ликовно – поетичком, али и поступку уметничког обликовања даје снажну, изворну ауторску печатност која почива на интеркултуралној дијалогској основи.

Маријан Муњиза

РАЗГОВОРИ СА ЂЕДОМ

Борис Еремић, портрет користи као предложак, као повод за унутрашњи дијалог са традицијом, са историјским конотацијама и личним, сасвим интимним, схватањем дијела историје умјетности. Ова историја је представљена кроз слојеве и наносе боје, избором боја, цртежом који намјерно гротескно приказује људско лице да би избјегао идентификацију било ког одређеног лика, чинећи га, таквим приступом, симболом било ког појединачног човјека. Гротескно лице има и функцију одмака од традиције фресака које имају своју јасну функцију и духовни садржај. Еремић тиме јасно ставља до знања да се не намјерава упуштати у фрескосликарство са његовим канонима и правилима, али задржава своје умјетничко право на дијалог са том традицијом искључиво на ликовним основама.

На овим сликама очи су намјерно изостављене, прекривене бојом и само нам свакодневно искуство каже гдје би требале бити. Овај празан поглед и није празан јер је значењски важан за овај умјетнички дијалог са нашом традицијом. Када су, из различитих разлога и повода покушавали да оскрнавe или униште фреске, прво су им стругали очи – да ли из страха од њиховог оптужујућег погледа или да би са очима уништили њихов духовни садржај – то је мање важно. Еремићев однос и дијалог са српском традицијом фрескосликарства не завршава се овдје, ту тек почиње.

Експресивни импасто, који опет дисциплиновано прати контуру цртежа, даје слици хаптичке особине, да готово пожелите врховима прстију осјетити текстуру. То је свакако још једна асоцијација на зидну подлогу фреске којој је протицање времена дало посебну текстуру.

Борис Еремић користи исти формат за све изложене радове. Пратећи предложак портрета који је идентитески неутралан, користи се исти формат да би се додатно нагласила ова неутралност јер ниједна из серије ових слика не добија 'предност' у односу на друге и све подједнако учествују у овом 'дијалогу' који аутор води са, на свој начин схваћеном, историјском и традицијском умјетничком истином.

Исти формат се користи и са намјером да, на готово научни начин, прикаже 'развој' и трансформацију портрета као предлошка, кроз реминисценције које иду од пећинске умјетности до нашег времена. Како умјетност не познаје развој у смислу у којем то познаје наука, не постоји напредак који умјетност нашег времена, у вриједносном смислу, ставља испред умјетничких дјела прошлости.

Еремићев 'загонетни осмијех', његова карактеризација портрета може се пронаћи само ако се серија портрета види као један Портрет, серија слика као Слика. Разлог за то је прије свега у томе што је задатак да се портрет као портрет стави у историјски контекст огroman и неизводив задатак а још мање изводив кроз једну слику. Овај проблематизовани портрет је из тог разлога заправо духовни и умјетнички аутопортрет. Интиман и репрезентативан, натуралистички и реалистички, све у исто вријеме и ништа од тога у исто вријеме. Ово је временски парадокс у ком се историјско вријеме схваћено као историја умјетности у овом, може се слободно рећи, подухвату, своди на интимно и лично вријеме аутора у коме он карактеришући свој предложак као портрет заправо карактерише самога себе – аутопортрет.

Логика ових слика води ка исходу који је као и претходни парадокс, зависан од одлуке Бориса Еремића.

Борис Еремић

(1981, Приједор)

borisweremic@gmail.com

Дипломирао на Академији умјетности Бања Лука, смер сликарство 2008. године у класи професора Радомира Кнежевића. Имао је до сада 10 самосталних и преко 100 колективних изложби у Приједору, Бањој Луци, Београду, Венецији, Нишу, Тренту, Анкари, Бриселу итд. Учесник је више од 40 ликовних колонија у земљи и свету. Учествовао је у раду на сценографији за холивудски, биографски филм о Нини Симон. Један је од оснивача уметничке групе Тач.ка и међународне арт лабораторије – Арс Козара. Последњих 13 година координатор је међународног пројекта „Приједор град мурала“ кроз који покушава да позиционира Приједор као град сликара на европској мапи, стварањем једног новог културно-туристичког бренда. На челу Удружења ликовних умјетника је од 2011. до 2022. године са којим организује многобројне изложбе. У оквиру педагошког рада води и школу сликања последњих 15 година у којој настоји да промовише и усмери младе, талентоване ученике. Из ове школе је до сад изашло преко 40 дипломираних сликара, графичара, архитеката и дизајнера. Запослен као директор Галерије „Сретен Стојановић“ у Приједору.

Разговори са Ђедом 9 / Talks with Grandpa 9
2023, акрилик на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

Разговори са Ђедом 15 / Talks with Grandpa 15

2023, акрилик на платну, триптих / acrylic on canvas, triptych, 160x420 cm

Разговори са Ђедом 13 / Talks with Grandpa 13
2021, акрилик на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

Aleksandar Grandić

THE ART OF DIALOGUE OR THE DIALOGUE OF ART

Eremić embarks on a profoundly thoughtful and gravely serious analysis of the artist's position and the role of art, offering a new communicological value in *Talks with Grandpa* as a creative dialogue that supports the idea that without being grounded in tradition and without a thorough understanding of the laws of visual language, a full and substantial dialogue cannot take place between: the artist – recipient, a work of art – the context, creativity – culture/civilization, the artist's creation – the inherited. Therefore, as reference points Eremić in his work uses the Byzantine heritage, Serbian painting from the latter half of the 20th century, and the current principles of abstraction, while steadfastly remaining true to figuration.

Eremić steers *Talks with Grandpa* toward an internal dialogue with his ancestors on one hand, while on the other he engages in discussions about universal civilizational values. Therefore, his internal dialogue transcends mere stream of consciousness, as it lacks the spontaneity of its evolvment, rather, they are structured internal dialogues that suggest an archetypal reflection on the past.

They reveal the artist's reflection on the enigmatic stone heads of Easter Island, and uncover segments of the most ancient human presence in these regions. The concept of the Balkans as the omphalos – the navel of the world or the chains of the world (cathena mundi) – occupies a very high position in Eremić's visual poetics, but also in his aesthetics. The variations of the 'Đeda' figure allow us to perceive his oeuvre in this manner as well. This type of dialogue, at the level of interpersonal communication, referring to the artist-artwork-observer relationship is even more intercivilizational because it connotes not only ancient but also contemporary human communities beyond Europe. In this context, the Đeda figure is also revealed as a new martyr from Jasenovac and (or) Prebilovac, or any other great execution site. The traces of gouged-out eyes in certain variations, the severed ear, and/or the cut-off nose bear clear testimony to this.

The incorporation of the art of dialogue into his artwork becomes a dialogue of art, as evidenced by the fact that among his visual outcomes or in his own unique "Djeds" (Grandpas) Eremić finds inspiration in the works of Petra Lubarda, Milivoj Unković, and Mladen Srbinović. Distinctive traces of the works of anonymous painters from the monasteries of Mileševa, Sopoćani, and others can also be seen in his art, with the added nuance, truth be told, in fragments, of Fauvism, Enformel, and abstraction. From this designated co-relationship between traditional and modern approaches to visual art, Eremić, in his visually poetic and procedurally artistic oeuvre, presents a powerful, original artistic distinctiveness based on an intercultural dialogue.

Marijan Munjiza

TALKS WITH GRANDPA

Boris Eremić uses the portrait as a template, serving as a catalyst for an internal dialogue with tradition, historical connotations, and a deeply personal, intimate understanding of a part of art history. This history unfolds through layers and nuances of color, through a meticulous selection of colors, and through a drawing that intentionally grotesquely depicts the human face to evade identification with any specific figure, consequently transforming it, through this approach, into a symbol of any individual person. The grotesque face also serves to distance itself from the tradition of frescoes, which possess their distinct function and spiritual context. By doing so, Eremić clearly indicates his intention to refrain from engaging with fresco painting with its established canons and rules. However, he asserts his artistic right to engage in a dialogue with that tradition solely on the foundations of visual art.

In these images, the eyes are deliberately omitted, concealed by color, and only our everyday experience indicates where they ought to be. This empty gaze, in fact, far from vacant, holds significant meaning within this artistic dialogue with our tradition. Throughout history, whenever there were attempts, for various reasons, to desecrate or destroy frescoes, the first act was to scrape away the eyes—whether out of fear of their accusatory gaze or to obliterate their spiritual essence is of less importance. Eremić's relationship and dialogue with the Serbian tradition of fresco painting does not end here, it just begins.

The expressive impasto, which follows the contours of the drawing in a controlled way, imbues the image with tactile qualities, compelling one to almost yearn to feel its texture with the tips of one's fingers. This undeniably evokes another association with the wall surface of the fresco paintings, which time has given a unique texture.

Boris Eremić uses the same format for all the exhibited works. Following the template of the portrait that is identity-neutral, the same format is used to further underscore this neutrality, as none of the images in the series are given the 'privilege' over the others and all participate equally in this dialogue that the artist conducts with what he perceives as historical and traditional artistic truth.

The same format is employed with the intention of presenting in an almost scientific way, the 'development' and transformation of the portrait as a template, through reminiscences that span from prehistoric art to our time. Since art does not recognize development in the same way that science does, there is no progress that the art of our time, in a value sense, places above the artistic works of the past.

Eremić's 'enigmatic smile', his characterization of the portrait, can only be discerned when one perceives the series of portraits as a single Portrait, a series of images as Paintings. The reason for this lies primarily in the enormity and infeasibility of the task of situating the portrait as a portrait within a historical context, a task even greater and insurmountable when confined to a single image. Consequently, this problematized portrait becomes, in essence, a spiritual and artistic self-portrait. It is intimate yet representative, naturalistic yet realistic, embodying all of these qualities simultaneously and yet none of them at the same time. This is a temporal paradox in which historical time, understood as the history of art in this, one might say, endeavor, is reduced to the intimate and personal time of the artist in which by characterizing his template as a portrait, he is in fact characterizing himself – producing a self-portrait.

The logic of these images leads to a conclusion that, much like the previous paradox, it depends on the decision of Boris Eremić.

Boris Eremić

(1981, Prijedor, Bosnia and Herzegovina)

borisweremic@gmail.com

He graduated from the Academy of Arts in Banja Luka, specializing in painting in 2008 under the tutelage of Professor Radomir Knežević. To date, he has held ten solo exhibitions and participated in over one hundred group exhibitions in cities such as Prijedor, Banja Luka, Belgrade, Venice, Niš, Trento, Ankara, Brussels, etc. He has taken part in more than forty art colonies both domestically and internationally. Additionally, he contributed to the scenography for the Hollywood biopic about Nina Simone. He is one of the founders of the artistic group Таџ.ка (Таџ.ка) and the international art laboratory Ars Kozara. For the past thirteen years, he has served as the coordinator of the international project Prijedor City of Murals, which aims to establish Prijedor as a city of painters on the European map by creating a new cultural and tourist brand. He led the Association of Visual Artists from 2011 to 2022, during which he organized numerous exhibitions. In his pedagogical work, he has conducted a painting school for the past fifteen years, striving to nurture and guide young, talented students. From this school, over forty graduates have emerged as painters, printmakers, architects, and designers. He currently holds the position of director at the Sreten Stojanović Gallery in Prijedor.

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ
ГРАДА БЕОГРАДА

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

PUBLISHER
SALES GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Зоран Чалија, директор галерије

Editor-in-chief
Zoran Čalija, Gallery Director

Кустоси галерије
Јелена Кривокапић
Сања Тодосијевић

Gallery Curators
Jelena Krivokapić
Sanja Todosijević

Ликовни уредник
Мирослав Сапунџић

Art Editor
Miroslav Sapundžić

Уметнички савет
Горан Десанчић
Драгољуб Варajiћ
Миленко Аћимовић

Art Council
Goran Desančić
Dragoljub Varajić
Milenko Aćimović

Текст у каталогу
Александар Грандић
Маријан Муњица

Text in catalogue
Aleksandar Grandić
Marijan Munjiza

Превод
Ванда Перовић

Translation
Vanda Perović

Дизајн
Жолт Ковач

Design
Žolt Kovač

Фотографија
Игор Мотл

Photography
Igor Motl

Штампа
Грид студио доо, Београд

Printed by
Grid studio, Belgrade

Тираж
150

Print run
150

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Еремић Б.(083.824)
75(497.11)"20"(083.824)

ЕРЕМИЋ, Борис, 1981–

Борис Еремић = Boris Eremić : Разговори са Ђедом = Talks with Grandpa : Продајна галерија "Београд", Фебруар / February 2025. / [текст у каталогу Александар Грандић, Маријан Муњица] = [text in catalogue Aleksandar Grandić Marijan Munjiza] ; [превод Ванда Перовић] = [translation Vanda Perović] ; [фотографија Игор Мотл] ; [photography Igor Motl]. – Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2025 (Београд : Грид студио = Belgrade : Grid studio). – [12] стр. : репродукције ; 22 x 22 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. – Тираж 150. – Борис Еремић: стр. [4].

ISBN 978-86-6141-223-3

а) Еремић, Борис (1981–) — Сlike — Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 161968137

Насловна страна / Front cover

Разговори са Ђедом 12 / Talks with Grandpa 12

2024, акрил на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

Последња страна / Back cover

Разговори са Ђедом 7 / Talks with Grandpa 7

2023, акрил на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

Разговори са Ђедом 6 / Talks with Grandpa 6
2021, акрилик на платну / acrylic on canvas, 160x140 cm

www.galerijabeograd.org